

คำนิยาม

1. สถานพยาบาล

หมายถึง สถานที่รวมตลอดถึงยานพาหนะที่มีเตียงรับคนไข้ไว้ค้างคืน ซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ หรือซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบภารกิจอื่นด้วยการผ่าตัด ฉีดยา หรือด้วยการใช้กรรมวิธีอื่นซึ่งเป็นกรรมวิธีการประกอบโรคศิลปะ ทั้งนี้โดยกระทำเป็นปกติธุระไม่ว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ และเป็นสถานพยาบาลซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้ง และดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และสถานพยาบาลโสตลิกคลินิก ทั้งนี้**ไม่รวม**สถานพยาบาลซึ่งมีประกาศกระทรวงสาธารณสุขให้ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541^{1/}

2. โรงพยาบาล

หมายถึง สถานพยาบาลใด ๆ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 เพื่อประกอบการรักษาพยาบาลคนไข้หรือผู้ป่วย ซึ่งมีเตียงรับคนไข้ไว้ค้างคืน และจัดให้มีการวินิจฉัยโรค การศัลยกรรม ผ่าตัดใหญ่ (major surgery) และให้บริการด้านพยาบาลเต็มเวลา

3. ประเภทของโรงพยาบาลและสถานพยาบาล ได้จัดจำแนกไว้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 โรงพยาบาลและสถานพยาบาลประเภททั่วไป ได้แก่ โรงพยาบาลและสถานพยาบาลแผนปัจจุบันหรือแผนโบราณ ซึ่งให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่คนไข้ด้วยโรคทั่วไป มิได้จำกัดเฉพาะโรคใดโรคหนึ่ง

3.2 โรงพยาบาลและสถานพยาบาลประเภทเฉพาะโรค ได้แก่ โรงพยาบาลและสถานพยาบาลแผนปัจจุบันหรือแผนโบราณ ซึ่งให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่คนไข้เฉพาะโรค โดยมีผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันหรือแผนโบราณในสาขาเฉพาะโรค ทำการรักษาโรคเฉพาะนั้นๆ เช่น สาขาศัลยกรรม อายุรกรรม กุมารเวช สูติ-นรีเวชวิทยา จักษุ โสต คอ นาสิก จิตเวช ลารังษีวิทยา การผดุงครรภ์ เป็นต้น

4. ผู้ป่วย

หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการรักษาหรือผู้รับบริการด้วยการพยาบาล ได้จำแนกไว้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ผู้ป่วยใน หมายถึง ผู้ที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล อย่างน้อย 6 - 8 ชั่วโมง หรือผู้ที่ต้องเสียค่าห้องและอาหารประจำวันในการเข้ารักษาในโรงพยาบาลและสถานพยาบาล

4.2 ผู้ป่วยนอก หมายถึง ผู้ที่รับบริการหรือเวชภัณฑ์อันเนื่องมาจากการรักษาพยาบาลในแผนกผู้ป่วยนอกหรือในหอรักษาฉุกเฉินของโรงพยาบาลและสถานพยาบาล หรือผู้ที่รับการศัลยกรรมผ่าตัดเล็ก (minor surgery) โดยไม่เป็นผู้ป่วยในตามนิยามผู้ป่วยใน

^{1/} สถานพยาบาลซึ่งได้รับการยกเว้น ได้แก่ สถานพยาบาลของรัฐบาล เทศบาล สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5. บุคลากรของโรงพยาบาล/สถานพยาบาล

หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลทั้งเต็มเวลาและบางเวลา ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554 โดยจำแนกเป็น 4 ประเภทได้แก่

5.1 เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร โรงพยาบาลและสถานพยาบาลในระดับสูง และระดับรองลงมา ได้แก่

- ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ
- หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก หัวหน้าตึก และผู้ตรวจการ

5.2 เจ้าหน้าที่รักษาพยาบาล หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้บริการตรวจและรักษาโรคโดยตรง ประกอบด้วย

- แพทย์
- ทันตแพทย์
- พยาบาล จำแนกเป็นพยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลเทคนิค
- ผู้ช่วยพยาบาล
- พนักงานผู้ช่วยเหลือพยาบาล
- ผดุงครรภ์
- พนักงานพยาบาลอื่นๆ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล

นอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว เช่น พนักงานเวรเปล พนักงานพยาบาลประจำแผนก เป็นต้น

5.3 เจ้าหน้าที่บริการทางการแพทย์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้บริการทางการแพทย์อื่นๆ นอกเหนือจากการให้การตรวจรักษาโรคโดยตรง เช่น เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ นักกายภาพบำบัด นักเทคนิคการแพทย์ เภสัชกร โภชนากร และเจ้าหน้าที่ประจำในแผนกที่ให้บริการทางการแพทย์ เป็นต้น

5.4 เจ้าหน้าที่บริการโรงพยาบาล หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลหรืองานบริการทางการแพทย์ เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่งานพัสดุ พนักงานจ่ายยา พนักงานขับรถ พนักงานทำความสะอาด เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น

6. ประเภทของการทำงาน จำแนกไว้เป็น 2 ประเภทคือ

6.1 เต็มเวลา หมายถึง ผู้ที่ทำงานมากกว่า 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

6.2 บางเวลา หมายถึง ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

7. รายรับจากการรักษาพยาบาล

หมายถึง รายรับที่ได้จากการให้บริการตรวจรักษาโรค เช่น ค่ายา ค่าแพทย์ ค่าตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ค่าเอ็กซเรย์และเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ ค่าอุปกรณ์และเครื่องใช้ในการตรวจรักษาโรค ค่าห้องผ่าตัดและอุปกรณ์ผ่าตัด ค่ากายภาพบำบัด ค่าบริบาลทารก ค่าห้อง ค่าอาหารผู้ป่วย และค่าบริการในการรักษาอื่นๆ เป็นต้น

8. รายรับจากเงินอุดหนุนและบริจาค

หมายถึง รายรับที่ได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินอุดหนุนจากธุรกิจ เงินบริจาคจากประชาชนและมูลนิธิหรือสมาคม

9. รายรับอื่นๆ

หมายถึง รายรับอื่นๆ ของกิจการ เช่น ดอกเบี้ยรับ ส่วนลดรับ กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน กำไรจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เงินปันผลรับ ค่าเช่าอาคาร ค่าเช่ายานพาหนะ เป็นต้น

10. ค่าใช้จ่ายในด้านบุคลากร

หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับค่าตอบแทนแรงงานที่สถานประกอบการจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล/สถานพยาบาล ทั้งเต็มเวลาและบางเวลา เช่น ค่าจ้างเงินเดือน ค่าจ้างชั่วคราว ค่าล่วงเวลา โบนัส และเบี้ยประชุม เป็นต้น

11. ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจรักษาคนไข้โดยตรง เช่น ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าฟิล์มเอ็กซเรย์ และอุปกรณ์ ค่าน้ำยาและอุปกรณ์ในห้องวิเคราะห์ ค่าโภชนาการ ค่าแพทย์พิเศษ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลอื่นๆ เป็นต้น

12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกประเภทที่จ่ายเพื่อการบริหารและดำเนินงานโรงพยาบาลและสถานพยาบาล เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าเชื้อเพลิงและพลังงาน ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร ยานพาหนะ อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน ค่าเช่าครุภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ ค่าซ่อมแซม ต่อเติมและบำรุงรักษาอาคารยานพาหนะ และเครื่องมือแพทย์ ค่าเครื่องมือเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ค่าผ้าและอุปกรณ์ตัดเย็บ ค่าวัสดุเครื่องเขียนและสิ่งพิมพ์ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าขนส่งและพาหนะ ค่าบริการทางธุรกิจ ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากร ค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ยจ่าย และอื่นๆ ได้แก่ ส่วนลดจ่ายขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ค่ารับรอง ค่าการกุศล ค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการ เป็นต้น

13. มูลค่าเพิ่ม

คำนวณโดย : มูลค่าเพิ่ม = รายรับ - ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง

รายรับ หมายถึง รายรับจากการดำเนินกิจการในรอบปี 2554 ซึ่งได้แก่
รายรับจากการรักษาพยาบาล

บวก

รายรับอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง หมายถึง รายจ่ายที่ใช้ในการดำเนินกิจการในรอบปี 2554 ซึ่งได้แก่
ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

บวก

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

หัก

ค่าเช่าที่ดิน

ค่าภาษีอากร

ค่าเสื่อมราคา

ดอกเบี้ยจ่าย